

*Gods Tien Woorden brengen muziek in ons leven
- het vijfde gebod:
leefgeluk voor gewichtige ouders!*

1^e lied: Zo hoog en wijd de hemel staat gerezen – Psalm 103 (LvdK)

- 4 Zo hoog en wijd de hemel staat gerezen / boven de aarde, is voor wie Hem vrezen / zijn liefde en zijn goedertierenheid.
Zo ver verwijderd 't westen is van 't oosten, / zo ver doet Hij van hen die Hij wil troosten / de zonden weg, ja, Hij heeft ons bevrijd.
- 5 Zoals een vader liefdevol zijn armen / slaat om zijn kind, omringt ons met erbarmen / God onze Vader, want wij zijn van Hem.
Hij die ons zelf uit aarde heeft genomen, / Hij weet, dat wij, uit stof aan 't licht gekomen, / slechts leven op de adem van zijn stem.

Bijbel: Exodus 20: 12 (en Deuteronomium 5:16) (NBV21) [5^e gebod]

20 ¹² Toon eerbied voor uw vader en uw moeder. Dan zult u lang leven [en zal het u goed gaan] in het land dat de HEER, uw God, u geven zal.

Spreuken (NBV21) *Mijn zoon (dochter), ...*

- 1 ⁸ ..., luister naar de lessen van je vader, verwaarloos niet wat je moeder je leert.
⁹ Hun lessen zijn een sierlijke krans om je hoofd, ze zijn een ketting om je hals.
- 6 ²⁰ ..., houd je vaders richtlijnen vast, verwerp de lessen van je moeder niet. ²¹ Bind hun onderricht voor altijd op je hart, wind het om je hals. ²² Het zal je leiden op de wegen die je gaat, over je waken als je slaapt, je raad geven als je wakker wordt.
- 15 ²⁰ Een wijze zoon geeft zijn vader veel vreugde, een dwaas minacht zijn moeder.
- 17 ⁶ Kleinkinderen zijn voor grootouders de kroon op hun leven, kinderen zijn trots op hun voorouders. 19 ²⁶ Wie zijn vader mishandelt en zijn moeder wegjaagt, is een onwaardige zoon, die zich misdraagt. 23 ²² Luister naar je vader, hij die je verwekt heeft, veracht je moeder niet wanneer ze oud is.

Efeziërs 6: 1-4 (NBV21)

- ¹ Kinderen, wees gehoorzaam aan je ouders uit ontzag voor de Heer, want zo hoort het.
- ² 'Toon eerbied voor uw vader en moeder,' dat is het eerste gebod waaraan een belofte verbonden is: ³ 'Dan zal het u goed gaan en zult u lang leven op aarde.'
- ⁴ Vaders, maak uw kinderen niet verbitterd, maar vorm en vermaan hen, zodat u ze opvoedt zoals de Heer dat wil.

Overdenking - Leefgeluk voor gewichtige senioren! (Exodus 20:12)

Na de eerste 4 geboden (waarin **liefde voor God** centraal stond) beginnen we nu aan het tweede blok met zes geboden (waarin 't gaat om **liefde voor je naasten**). Als eerste van die 6 geboden noemt dit gebod heel concreet **vader en moeder**. Die hebben we allemaal gehad, toen we nog kind waren. Later werden velen van ons vader of moeder. U bracht kinderen groot, wees hen de weg, ook naar God. Levenslessen waar ze veel aan kunnen hebben, persoonlijk en in de samenleving. Als we dit gebod horen, denken we aan **kinderen**: zij moeten **eerbied tonen** aan hun ouders. Dat is ook zo.

Vandaag wil ik dit gebod van de ándere kant bekijken. Wat betekent dit gebod voor **ouders** zelf? Wat heeft 't ons te zeggen als we terugkijken op een leven van opvoeden, zorgen en loslaten?

Als u een goede band met de kinderen hebt, ben je blij als je kinderen hier in huis op bezoek komen en voor je klaar staan. Daarin '**eren**' ze u.

Wat kun je ervan genieten, ook als er kleinkinderen komen. Wat een zegen!

Anderen kijken met pijn terug. Er is iets gebeurd, er vielen woorden, er kwam verwijdering. Dan zijn er die stille nachtelijke stemmen: *heb ik 't wel goed gedaan?*

Had ik meer moeten luisteren? Was ik te streng, of juist niet streng genoeg?

Het ouderhart kent die vragen. En soms knagen ze. Het is goed om eerlijk naar jezelf te kijken. Niemand van ons is een volmaakte vader of moeder geweest.

We hebben allemaal tekortgeschoten naar onze kinderen, zoals wij ook tekortgeschoten zijn als kinderen tegenover onze hemelse Vader.

Maar hier komt het **evangelie**: onze tekortkomingen hebben *niet* het laatste woord.

Psalm 103 zingt: God doet ze ver weg van ons, *zo ver het oosten is van het westen*.

Hij is 'als een vader' die zich liefdevol over zijn kinderen ontfermt.

Misschien was u als ouder niet altijd liefdevol of geduldig. Maar Goddank, Gods genade is groter dan ons tekort.

Het mooie van het 5^e gebod, is dat daarin de **muziek van de generaties** klinkt.

God wil dat de **generaties in vrede** samenleven.

Te beginnen in het gezin. Jongeren krijgen van hun ouders opvoeding, onderwijs, grenzen en soms straf.

Daar verdienen zij *eerbied* voor, zegt God.

Letterlijk staat er dat je je vader en moeder '**gewichtig**' -

belangrijk - moet vinden. Dat proef je in de **Spreuken** die

we lazen. Waarom dan? Opdat er vreugde is in de gezinnen en in de samenleving.

Hoe mooi is het wanneer generaties op elkaar betrokken zijn!

Dat is de muziek voor senioren, **leefgeluk voor gewichtige ouders!**

Maar wat als uw kinderen u *niet* eren? Wat als er verbittering is, afstand, stilte?

Dit is het pijnlijkste wat een ouder kan meemaken. Welke troost is er dan?

Bedenk dan: **dit gebod is allereerst gegeven aan kinderen, niet aan u!**

U bent niet verantwoordelijk voor de keuzes van uw volwassen kinderen.

U kunt bidden, hopen, de deur openhouden - maar de last van hún beslissingen hoeft u niet te dragen. God kent die pijn.

Denk aan de gelijkenis van de verloren zoon uit **Lucas 15**.

Die vader kon zijn zoon niet dwingen terug te komen. Maar hij bleef elke dag uitzien, met een hart vol liefde. En toen de zoon terugkwam, rende de vader hem tegemoet.

Sommige verhalen krijgen in dit leven geen goede afloop.

Dat is de gebrokenheid van onze wereld. Maar ook dan

geldt: uw liefde voor uw kinderen weerspiegelt iets van Gods liefde nooit tevergeefs.

Dit gebod is heilzaam. Paulus bevestigt dat in **Efeziërs 6**: ‘Kinderen, wees je ouders gehoorzaam uit ontzag voor de Heer, want zo hoort.’ Hij wijst op de **belofte** van dit gebod: ‘**dat het je goed zal gaan en je lang zult leven op aarde.**’

Vaak lezen we dit als een **voorwaarde**: als je je ouders eert, krijg je een lang leven.

Maar het gaat dieper. **De belofte van leefgeluk spreekt over goed gaan.**

In de Bijbel gaat het bij leven nooit alleen over het aantal jaren.

Het gaat over kwaliteit, over vrede, over verbonden zijn met God en met elkaar.

Voor u, die het einde van uw aardse leven ziet naderen, betekent dat: **het goede dat God belooft**, strekt zich uit naar de eeuwigheid.

Paulus kent ook de **zwakheden** als hij zegt: ‘Vaders, verbitter je kinderen niet, maar ... voedt ze op zoals de Heer dat wil.’ (6:4) Misschien denkt u: ‘Ik heb fouten gemaakt. Ik heb ze wél verbitterd, want het was nooit goed, of ik ga ze te weinig tijd en aandacht.’ Besef: het is nooit te laat om je fouten en gebreken te erkennen - **HC Zondag 39** noemt ze; zie p.4 - en om vergeving te vragen aan God en je kinderen.

Bij God is vergeving voor ouders met tekorten. U mag uw schuld bij Hem brengen.

U mag zelfs nú in gebed vergeving vragen aan uw kinderen. Al kunt u hen misschien niet bereiken, God hoort dat gebed wel. En als u vergeving hebt gevraagd, mag u **ook uzelf vergeven**. Niet omdat u ‘t verdiend hebt, maar omdat Christus dat deed. Zijn bloed bedekt ook de fouten die wij als ouders maakten.

De belofte van dit gebod wijst **vooruit**: **Het zal je goed gaan**. Voor u die gelooft in Christus, wacht het allerbeste nog. Een thuis zonder verbroken relaties, zonder misverstanden, pijn of vervreemding. Misschien worden relaties in *dít* leven niet meer hersteld. Maar in Gods nieuwe wereld zal wat hier gebroken was heel worden. Dat is de diepste vervulling van de belofte bij dit gebod: eeuwig vredig leven bij God.

Houd intussen vast: **U bent geliefd!** Niet om wat u presteerde als ouder, maar om wie u bent in Gods ogen: *Zijn kind*. Want ook u hebt een gewichtige, te eren Vader, die naar u kijkt met ogen vol ontferming. Hij houdt niet op u te eren met Zijn liefde. Amen

2^e lied: Abba Vader, U alleen – Gezang 376 (ELB = LB 886); vers 3 van Klaas van Hoek

- 1 **Abba, Vader, U alleen. / U behoer ik toe.**
 U alleen doorgrondt mijn hart, / U behoort het toe.
 Laat mijn hart steeds vurig zijn, / U laat nooit alleen.
 Abba, Vader, U alleen, / U behoer ik toe.
- 2 **Abba, Vader, laat mij zijn / slechts van U alleen.**
 Dat mijn wil voor eeuwig zij / d'Uwe en anders geen.
 Laat mijn hart nooit koud zijn, Heer, / laat mij nimmer gaan.
 Abba, Vader, laat mij zijn / slechts van U alleen.
- 3 **Abba Vader, door uw Geest / leidt U mij, uw kind.**
 Drijf de angst uit, maak het feest, / als 'k uw liefde vind:
 kind van Vader, door uw Zoon, / erfgena-am voor eeuwig.
 Abba Vader, door uw Geest / leidt U mij, uw kind.

Zondag 39 (Heidelbergse Catechismus) Vraag 104: Wat eist God in het vijfde gebod?

Dat ik aan mijn vader en moeder en aan allen die gezag over mij ontvangen hebben, alle eer, liefde en trouw bewijs. Ook dat ik mij aan hun goede onderwijzing en tucht met gepaste gehoorzaamheid onderwerp. En verder dat ik ook met hun zwakheid en gebreken geduld heb, omdat God ons door hun hand wil regeren.

Gebed:

Vader in de hemel, van U komt het vader- en moederschap, U noemt zich zelf onze Vader. Wij kunnen in veel situaties U danken voor onze eigen ouders; vaak hebben ze ons een voorbeeld nagelaten of woorden meegegeven, waar we nog met dankbaarheid aan terug denken. Tot op de dag van vandaag kunnen we hen erom eren.

Soms vertoonden ouders niet uw beeld, Vader, en schoten zij tekort, soms zelfs ernstig. Hoe moeilijk hadden we het dan met het 5^e gebod, dat regelmatig in de kerk te horen was.

Heer, we danken U als we kinderen mochten krijgen en zo vader en moeder werden. Onze opvoeding deden we naar beste kunnen, maar niet altijd was dat ook het beste. Heer, vergeef ons onze tekortkomingen en fouten. Help ons mild te zijn, zoals U dat bent. Heer, soms is er geen contact met één of meer kinderen. Balsem onze wonden, droog onze tranen en hoor onze gebeden. Buig harten van kinderen weer naar ouders, opdat er vrede mag zijn op weg naar de toekomst. Houd onze kinderen vast, en trek ze ook naar U toe. U weet ook van kinderen die bij U zijn weggegaan.

Niet iedere man of vrouw is ook vader of moeder geworden; dat was soms een stille pijn. Heer, in uw nieuwe wereld zullen er geen vaders en moeders meer zijn, maar zijn wij allen gelijk als uw geliefde kinderen. Troost en bemoedig ons daarmee.

Amen